

ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ПРИСТРОЇВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Романов Леонід Анатолійович,

кандидат педагогічних наук, старший науковий
співробітник відділу цифрових технологій і
комп'ютерного забезпечення Державної науково-
педагогічної бібліотеки України
імені В. О. Сухомлинського, м. Київ.

Застосування мобільних пристроїв є світовою тенденцією сучасної освіти. Мобільною освітою можна вважати електронну освіту, в якій комунікативна взаємодія між користувачем і комп'ютерною системою підтримки забезпечується мобільними пристроями та засобами бездротового зв'язку, що здатні з'єднуватися з глобальною мережею, відображати освітню інформацію і надати двосторонній інформаційний обмін між викладачем і учнем (студентом) [1].

Термін «мобільне навчання» (m-learning), що з'явився в англійській педагогічній літературі понад 10 років тому, набув поширення і в нашій країні. Майбутнє навчання за підтримки інформаційно-комунікаційних технологій залежить від поширення мобільних засобів зв'язку, популярності смартфонів і планшетів, появи відповідних навчальних застосувань і програм, а також нових технологій з можливістю підвищити якість освіти.

Мобільне навчання, з одного боку, є різновидом дистанційного навчання, а з іншого – навчання з використанням ІКТ. Але, у порівнянні з цими видами навчання, мобільне навчання надає суб'єкту, який навчається, більшу кількість «ступенів вільності» – вищу інтерактивність, більшу свободу руху, більшу кількість технічних засобів для навчання. Мобільне навчання є важливою складовою змішаного навчання (blended learning), яке в педагогічних дослідженнях розглядається як навчання, що поєднує в собі традиційне навчання в аудиторії й комп'ютерно-опосередковану діяльність тих, хто навчається, на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Експерти констатують такі основні переваги мобільних

технологій в порівнянні з комп'ютерними: учні можуть взаємодіяти один з одним і з викладачем; набагато простіше розмістити в класі кілька мобільних пристроїв, ніж кілька настільних комп'ютерів; кишенькові або планшетний ПК (КПК) і електронні книги легше і займають менше місця, ніж підручники з паперу і навіть ноутбуки; розпізнавання за допомогою стилуса або сенсорного екрану стає більш наочним, ніж при використанні клавіатури і миші; існує можливість обміну завданнями та спільної роботи; учні та викладачі можуть надсилати текст по електронній пошті, вирізати, копіювати і вставляти, передавати пристрої всередині групи, працювати один з одним, використовуючи інфрачервоні функції КПК або бездротової мережі, наприклад, Wi-Fi або Bluetooth; мобільні пристрої можуть бути використані в будь-якому місці, в будь-який час, в тому числі у будинку, в поїзді, в готелях, в аудиторії чи за місцем роботи; нові технічні пристрої, такі, як мобільні телефони, гаджети, ігрові пристрої тощо, залучають учнів – молодих людей, які, можливо, втратили інтерес до освіти; m-learning через мобільний пристрій робить навчання дійсно індивідуальним.

Учні (студенти) мають можливість вибору змісту навчання з урахуванням їхніх інтересів, в результаті чого m-learning орієнтований на тих, хто навчається. Гнучкість та негайний доступ до інформації, необхідної для конкретної роботи, дозволяє за допомогою мобільних пристроїв підвищити продуктивність праці людини; самостійне навчання і негайне надання контенту за запитом є характерними рисами m-learning, надає користувачам можливість пройти навчання в поза робочій час і створює умови для спільного навчання та взаємодії.

Серед переваг використання мобільних пристроїв експерти виділяють також такі: наявність зворотного зв'язку; врахування індивідуальних особливостей суб'єктів навчання; підвищення мотивації до навчання; організація автономного навчання; створення персоналізованого професійно-орієнтованого навчального простору; розвиток здібностей до неперервного навчання протягом життя; підвищення кваліфікації викладачів без відриву від роботи.

Такий підхід до проведення освітнього процесу надає змогу викладачу і учню (студенту) економити час на вирішення організаційних питань. На думку окремих дослідників, мобільні пристрої і технології мають високий дидактичний потенціал, а мобільне навчання можна вважати одним із компонентів змішаного

навчання. Внаслідок впровадження мобільних технологій можна виділити наступні резерви, що надає застосування мобільних пристроїв в освітньому процесі:

- економічна ефективність, тобто відпадає необхідність в придбанні персонального комп'ютера і паперових носіїв інформації;
- високий рівень доступності навчальних матеріалів, завдяки сучасним бездротовим технологіям;
- свобода переміщення суб'єктів навчального середовища, вихід навчального процесу за межі аудиторії, кабінету, лабораторії;
- доступність отримання освіти людьми з обмеженими можливостями;
- мультимедійність інформації сприяє кращому засвоєнню та запам'ятовуванню матеріалу, що підвищує інтерес до освітнього процесу.

Однак варто зазначити, що існує низка негативних моментів, пов'язаних із застосуванням мобільного навчання, серед яких найважливішими є:

- адміністративно-організаційні – психологічне несприйняття педагогами мобільних пристроїв як засобів навчання, а в окремих випадках – їхня невисока інформаційна культура;
- методичні – недостатність освітніх ресурсів, методичних матеріалів, педагогічна пасивність в галузі розробки власних дидактичних електронних матеріалів;
- технічні – використовувані мобільні пристрої повинні мати програмно-апаратну сумісність, освітні програми на мобільних пристроях «вбивають» акумулятори набагато швидше, ніж стандартні, маленькі сенсорні екрани є в значній мірі стандартом для планшетів і смартфонів і неточно і змазано реагують на запити користувачів;
- конфіденційність і безпека – використання будь-яких гаджетів вимагає попереднього інструктажу з питань побудови етичних і безпечних взаємин з іншими користувачами. На жаль, поки не винайдено універсального способу, який допоміг би запобігти крадіжці особистих даних, переслідування і залякування.

Отже, застосування мобільних пристроїв в освітньому процесі дозволяє зробити процес навчання гнучким, доступним і персоналізованим, оптимізувати застосування сучасних педагогічних технологій.

Список використаних джерел:

1. Горбатюк Р. М. Мобільні технології у вищих навчальних закладах України: пошук шляхів розвитку / Р. М. Горбатюк, В. І. Репський // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2014. Вип. 37. С. 181-185. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2014_37_34

2. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті : монографія / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, М. М. Козяр ; за ред. член- кор. НАПН України Гуревича Р. С. Видавництво «СПОЛОМ». 2012. 507 с.